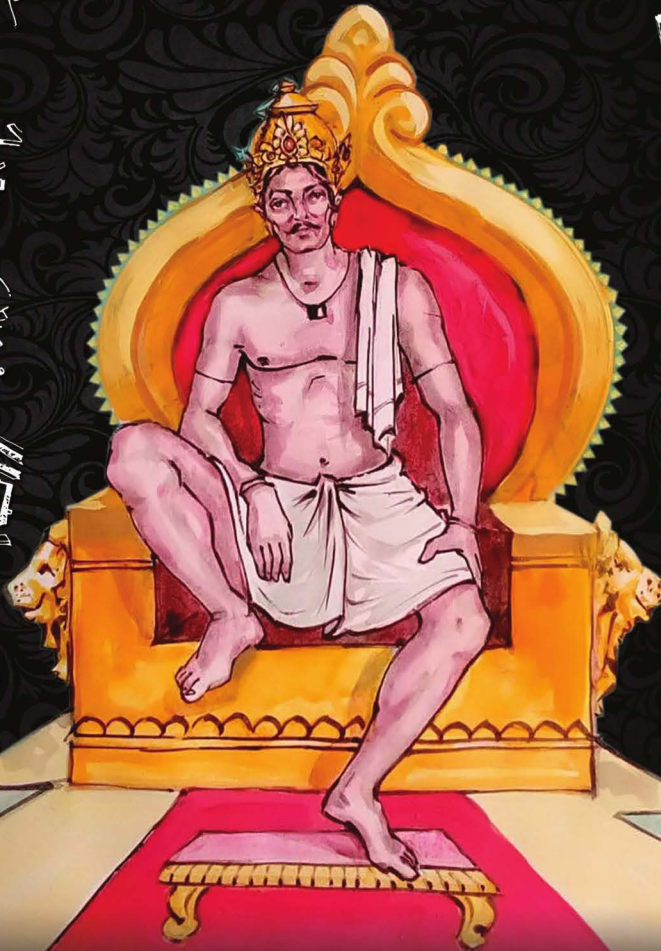

ఎమెస్కో

రవీంద్రులు

రాజయ్యాడు

నాటకం

డా॥ డి.విజయ భాస్కర్

RAAJIGAADU RAAJAYYAADU (NAATAKAM)

Dr. D. Vijayabhaskar

రాజిగాడు రాజయ్యాడు (నాటకం)

డా॥ డి. విజయభాస్కర్

సంపాదకులు

దుర్గెంపూడి చంద్రశేఖర రెడ్డి

ముద్రణ : మార్చి, 2016

మూల్యం: రూ. 100/-

ISBN: 978-93-85829-90-1

ప్రింటర్స్: రైతునేస్తం ప్రెస్, హైదరాబాదు.

ప్రచురణ

ఎమెస్కో బుక్స్

1-2-7, బానూకాలనీ,

గగన్మహల్ రోడ్, దోమలగూడ,

హైదరాబాద్ - 500 029.

ఫోన్ & ఫ్యాక్స్ : 040-23264028.

e-mail : emescobooks@yahoo.com

www.emescobooks.com

పంపిణీదారులు

సాహితి ప్రచురణలు

29-13-53, కాళేశ్వరరావు రోడ్డు,

సూర్యారావుపేట, విజయవాడ - 2.

ఫోన్ : 0866-2436643

e-mail : sahithi.vja@gmail.com

www.sahithibooks.com

పాత్రలు

1. సూతుడు
2. మునులు - 4
3. రాజిగాడు
4. డబ్బాగాడు
5. బుద్ధన్న
6. పడమటోడు
7. కమల
8. కమల కొడుకు
9. నర్సింహులు
10. ఈరమ్మ
11. కిష్టప్పంతులు
12. బామ్మ
13. నాయుడు
14. మంగమ్మ
15. అసిరిగాడు
16. బారికోడు
17. అడ్డపొగది
18. కులపెద్ద
19. కుర్రాడు
20. రైతు-1, రైతు-2
21. ఊరి జనం

1వ సన్నివేశం

(అది నైమిశారణ్యం. ఆ అరణ్యంలోనే సూతుడు శౌనకాది మహామునులకు పురాణం చెబుతుంటాడు. అనులోమ వివాహ వ్యవస్థలో క్షత్రియ పురుషునికి, శూద్ర స్త్రీకి జన్మించిన వారిని సూతులంటారు.

అదిగో అతనే ఏకాగ్రచిత్తుడై ఉన్న సూత మహర్షి. ఆ వస్తున్న వారే అగ్నివత్సుడు, మిత్రాయువు, శామ్నపాయణుడు, శౌనకాది మహామునులు).

నలుగురు : మహర్షి ప్రణామములు!

సూతుడు : లోక కళ్యాణమస్తు! పురాణ శ్రవణానికి ముందు విశ్వశ్రేయోకారక ప్రార్థనలు ఆలపించండి.

నలుగురు : (శ్లోకాలు చదివారు)

హరిః ఓమ్ శం నో మిత్రఃశం వరుణః శం నో భవత్స్వర్గమా
శం న ఇంద్రో బృహస్పతిః శం నో విష్ణు రురుక్రమః నమో బ్రహ్మణే ।
నమస్తే వాయో త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాసి॥ త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మ
వదిష్యామి, ఋతం వదిష్యామి, సత్యం వదిష్యామి, తన్మామవతు
తద్వక్తారమవతు, అవతు మామ్, అవతువక్తారమ్॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

సూతుడు : మహర్షులారా? ద్వాదశ దీర్ఘ సత్ర యాగ విశేషాలేమిటి?

శౌన : మీ ఆశీర్వాదాలతో ఆ యాగం నిరాటంకంగా సమాప్తమైంది మహర్షి

అగ్ని : యాగ విరామ సమయంలో మీరు చెప్పిన పురాణ కథా విశేషాలు మమ్మల్నితో అలరించాయి.

మిత్రా : కేవలం అలరించడమే కాదు, మా ఆధ్యాత్మిక భక్తి ప్రపత్తులకు వాస్తవికతను రంగరించినట్టయింది.

శామ్న : తత్ఫలితంగా యాగమంతా సామాన్య జన వినియోగంగా మారింది.

- సూతుడు : చాలా సంతోషం
- శౌన : కానీ మహర్షీ...
- సూతుడు : ఏవిటి నాయినా !
- శౌన : ఎలా చెప్పాలో అర్థం కావడం లేదు.
- సూతుడు : దేహంలో సందేహము ఉండకూడదు. చెప్పనాయనా!
- శౌన : నిజానికిది నా ఒక్కడి సందేహం కాదు
- అగ్ని : మా నలుగురిది కూడా కాదు
- మిత్రా : ప్రాజ్ఞులు, విజ్ఞులు, బ్రహ్మజ్ఞాన సంపన్నులైన బ్రాహ్మణులడికాదు
- సూతుడు : మునుల మనసు, మాట, చేత, ఏవీ వారివి కాకూడదు. మునుల మాటకి, మౌనానికి మధ్య ప్రజా సంక్షేమమే తొణికిసలాడాలి. చెప్పండి. ఏవిటీ మీ ఆందోళన?
- శౌన : చాతుర్వర్ణ ధర్మనిరతి నశించి మానవులు పరమపాపులుగా సంచరిస్తున్నారు.
- అగ్ని : వేద విధులు విసర్జించి విప్రులు, క్షాత్ర ధర్మాన్ని కాదని క్షత్రియులు, వాణిజ్య వ్యాపారాలు వదలి వైశ్యులు, నిమ్న వృత్తులు చేయక శూద్రులు బరితెగించి ప్రవర్తిస్తున్నారు.
- మిత్రా : ఒకప్పుడు శిష్ట జనాశ్రయ దేశంగా విలసిల్లిన భరతవర్షం ఇప్పుడు మ్లేచ్ఛ సంస్కృతికి ఆలవాలమై పోయింది.
- సూతుడు : మీరన్నది నిజమే, కాని గమనించవలసినది ఇక్కడ మరొకటి ఉన్నది.
- నలుగురు : ఏమిటది మహర్షీ?
- సూతుడు : పురోహితులు చతుర్వర్ణ ధర్మాలను సరిగ్గా నిర్వచించక తమకు అనుకూలంగా మార్చుకున్నారు. ఆదిలో చెప్పిన శ్లోకాల్ని ఒక్కసారి గుర్తుచేసుకోండి. “చాతుర్వర్ణం మాయా సృష్టం- గుణ కర్మ విభాగశః” అన్నారు. నాలుగు వర్ణాలు గుణకర్మల చేత విభజింపబడాలి. కానీ జన్మతః కాదు. పైగా పూర్వమెందరో వారు జన్మించిన కులాలకు, వర్ణాలకు వ్యతిరేకంగా వ్యవహరించి కీర్తిపొందారు, కదా!

2వ సన్నివేశం

(ఒక ప్రక్క కమలకొట్టు. లోపలకూర్చోని వుంది కమల. రెండోపక్క అరుగుపై ఒకడికి క్షవరం చేస్తున్నాడు రాజిగాడు. దూరాన గుడిలో గంటలమోత వినడుతుంది. సన్నాయి మేళం ఆవెనక తప్పెటగుళ్ళతో దేవుడి ఊరేగింపు వెళుతుండగా కమల ముందుకొచ్చి దండం పెట్టుకుంది. రాజిగాడు కూడ దండంబెట్టుకున్నాడు. ఊరేగింపు, దేవుడు వెళ్ళిపోయారు. ఊరేగింపులో ఆడిన ఒక వ్యక్తి కమలనే అశగా చూస్తూ అరుగుమీద కూచున్నాడు)

- ఒకడు : రాజిగా, తొందరగా తలంటు పోసుకుని గుడికెల్లాలి.
- రాజి : ఇదుగో సిటంలో అయిపోతాంది. (ముగింపు పనిచేస్తున్నాడు)
- కమల : ఏటికావాల్సీకు
- వ్యక్తి : హిహి... అదే..
- కమల : అదే అంటే, చెప్పు
- వ్యక్తి : రొండుగావాలి
- కమల : ఆఁ!..
- వ్యక్తి : ... అదే ఎయ్యి రూపాయలకి సిల్లర. రొండు ఐదొందల నోట్లు కావాలి.
- కలమ : లేవు (అయినా వాడుపోలేదు) లేవన్నాగా. (వ్యక్తి లేచి బయలు దేరాడు), డబ్బాగాడు ఎదురయ్యాడు)
- డబ్బా : ఏట్రా అప్పన్నా, అందరూ దేవుడి దగ్గరి కెల్తాంటె నువ్విక్కడ తచ్చాడతన్నావే?
- వ్యక్తి : అదే... సిల్లరకోసం.. ఎయ్యి తీసుకోని రొండు ఐదొందలిస్తావేటి
- డబ్బా : నాదగ్గర లేవురా.
- వ్యక్తి : లేకపోవటమేటి. జోబీలో జిగ్జిగేల్మంటా 500నోటు కనపడతాంది.
- డబ్బా : ఉన్నది ఒక్కటేరా నాయనా. రొండోది లేదు.

- వ్యక్తి : ఫోజా ఉన్న ఒక్కదాన్ని అంతస్టైల్‌గా ఎగ్జిబిట్ చెయ్యాలా (వెళ్ళ బోయాడు)
- డబ్బా : ఆగొరె అప్పన్నా... తాజ్‌మహల్‌లు ఎన్నీ ఒక్కటే, పార్లమెంటు ఒక్కటే, చార్మినార్‌లెన్ని ఒక్కటే. ఒక్కటి ఉన్నదాన్నే నలుగురు .... చూస్తారా ఎర్రోడా..
- వ్యక్తి : దండంబెడతాన్నన్నాదిలెయ్
- డబ్బా : ఆగు... ఆ యెయ్యి రూపాయలిటుతే సిటంలో సిల్లర తెచ్చిస్తాను.
- వ్యక్తి : ఇదుగో, శార్‌మినార్‌లో శివుడిగుడి వున్నదా
- డబ్బా : లేదు.
- వ్యక్తి : తాజ్‌మహల్‌లో టెన్సిస్ కోర్టుందా?
- డబ్బా : లేదు
- వ్యక్తి : అట్లాగే నాజోలిలో కూడా ఎయ్యినోటు లేదు. (జేబు తిరగేసి చూపించి ఎల్లిపోయినాడు)
- డబ్బా : ముదిరిపోనారా (అంటూ వెల్లిబోయిండు. గడ్డం చేయించుకున్న వాడు వెళ్ళిపోయాడు. రాజిగాడు డబ్బాగాడ్ని చూశాడు)
- రాజి : డబ్బా మావా... ఆగాగు...
- డబ్బా : ఏట్రా రాజిగా
- రాజి : ఇన్నిదబాయిగా అడుగుతున్నానుగదా ఐదరాబాడు తీసుకెళ్ళమని, ఒక్కమాలీ సరే అనవే. ఎప్పుడు తీసుకెళ్తా.
- డబ్బా : తమరు ఐదరాబాడు ఎందుకేటి?
- రాజి : ఏటిలేదు. అక్కడ సవరం జేస్తే ఎయ్యిరూపాయలిస్తారంటగదా. నిజమేనా....
- డబ్బా : ....ఆఁ.... కొంపదీసి యిక్కడగూడ గెడ్డానికి యెయ్యిరూపాలియ మంటావేటి.
- రాజి : మాకెప్పడిత్తాడండీ ఎయ్యిరూపాయలు. సంవత్సరమంతా శాకరి సేసిందానికి శారదు బియ్యం ఎక్కువియ్యమంటేనే యియ్యరు. ఈ వూరోలు ఎయ్యిరూపాయలిచ్చేత్తారేటి.

3వ సన్నివేశం

(అది రాజియ్య ఇల్లు - దాన్ని ఇల్లు అనేకంటే పాక అనడమే సబబు. ఇంట్లోని పరిస్థితిలాగే ఇంటి ముందు కూడా చిత్తడి, చిత్తడిగా ఉంది. లోన చిన్న కుక్కి మంచంమీద కూర్చొని రాజియ్య తండ్రి నర్సింహులు సన్నాయి వాయిస్తున్నాడు. అదొక విషాద రాగం- రాజియ్య పెళ్ళాం ఈరమ్మ వచ్చి గుడ్లురుముతూ నర్సింహుల్ని చూస్తోంది. ఆమె చూసిన కొద్దీ రాగం తారాస్థాయి నందుకుంటోంది. రాగం స్థాయి పెరుగుతున్న కొద్దీ ఈరమ్మలోని వీరం ఇంకా పై స్థాయికి పోతుంది. ఇలా ఇద్దరూ ఒకరినొకరు సవాళ్ళు విసురుకున్నారు. ఇంకా పై స్థాయికి చేరుకుంటూండగా పొడిదగ్గు వచ్చి సన్నాయి రాగంలో కల్పిపోయింది - అదే అదనుగా భావించి ఈరమ్మ ఒక్కడుటున నర్సింహులు మీదకెళ్ళి తోపు తోసింది)

ఈరమ్మ : మునిలిగొరకడు కానా.... ఒక్క సిటం తిండి ఆలిసిమైతే ఆ.. గ... లేవా! మనమేటి రెడ్లుమా! నాయుళ్ళమా! కాపోలమా! ఏలయ్యేసరికి టపాల్నా వంటండోసి నీ గిన్నెలపోసీడాకీ.... (ఒక సత్తుగిన్నెతో వచ్చింది)... ఇదిగో బుక్కు... నాయుడింటికానుండి తెచ్చినాను. ఇంతరవ్వు ఆలిసిమవ్వునివ్వు... బుక్కు (దభీమని కొట్టింది. ఆ దెబ్బకు దగ్గుతెర మళ్ళీ ముంచుకొచ్చింది. దగ్గుతున్నాడు అదేపనిగా...)

పొద్దున్నెల్లినాను నాయుడోరింటికి - ఆల ఇంటిపనంతా సేసుకొనీసరికి బారడు పొద్దెక్కింది. ఒక పర్రాకంటే ఎవులైనా పడతారు - గిన్ని కడిగి, ఇల్లుకడిగి, పిల్లా పచుక ఒళ్ళు కడిగి, కసువులు తీసి, కళాపులు జల్లి, పేడెత్తి, పెంటెత్తి.... ఒద్దమ్మా ఈ బతుకు... నాయుడమ్మకి సేసీవోళ్ళు దొరకాలిగానీ సెప్పడానికి సిగ్గైనా పడదు... ఆ సింగయ్యగారి మడిలో గాబుతీత ఉందంటే తప్పడు కూలైనా వస్తాది ఎల్తానంటే ఆహా!... ఎల్లనించ్చిందేటి?... పిడకల కుచ్చి రెడుదుమురాయే ఈరీ అన్నాది. ఎలగెలి పొస్తను. ఒక్కడాని సేత సాలొండం కొండంత కుచ్చిరెట్టించింది. సాకల్లు మంగళ్ళని కూలీనాలీపనులకెళ్ళనిస్తారేటి? రెక్కలు ముక్కలు సేసుకొని ఆ కుచ్చిరెట్టుకొచ్చీసరికి ఇయ్యలయ్యింది.

నా కోడలు తిందెట్టడం లేదని ఊరంతా సెప్పడాకి... పియ్... పియ్... పియ్... మని ఊదుతున్నావ్. ఎట్టినానుకదా! గూదనిండా బుక్కు (దగ్గులోంచి ఒక కెళ్ళ బయటకొచ్చి నర్సింహులు ముందున్న అన్నం గిన్నెలో పడింది - దగ్గు తగ్గింది - ఆయాసం తగ్గింది - నర్సింహులుకి కొద్దిగా బలమొచ్చింది)

- నర్సి : ఇందల ఉమ్మికెళ్ళ పడ్డాది.
- ఈరమ్మ : నీకెవుడు దగ్గుమన్నాడు
- నర్సి : దగ్గుతే ఏటిసెయ్యాల?
- ఈరమ్మ : కెల్లపడితే నానేటి సెయ్యాల?
- నర్సి : ఇది తీసేసి... మరొక గిన్నెలేసితే.
- ఈరమ్మ : మరొకగిన్నె లేసి తేవాలా? బాగా పోత్రించినావురా ముసిలోడా?
- నర్సి : నువ్వెట్టిన సల్లటి బువ్వ మూడుపూటల తిని పోత్రించనా?
- ఈరమ్మ : సల్లటిదికాతో ఇంటిల ఏటున్నాదిరా ముసిలిగండడా ! మావు ఉడుకుడుకుది తిని నీకు సల్లడిది ఎడతన్నాం...? రాలిపోకు... నోర్మోసుకొని తిను...
- నర్సి : నాను తినను... (గిన్నె దూరంగా నెట్టేడు)
- ఈరమ్మ : నీ తోటి పడటం మా కస్తమై పోతంది. (గబుక్కున వెళ్ళి ఒక మూల నున్న చిన్న ట్రంకు పెట్టె తెరచి, మెడల్స్ బయటకు తీసి నేలకేసి కొట్టింది.) ముసిలిగండడు కానా! నువు సంపాంచేసి మాకేవిచ్చేసినావన్రా అలగ రాలిపోతన్నావు. ఇయ్యేకదా! ఈ బూర నేర్చుకోడాకి రెండెకరాల భూమి తగలెట్టేసినావు. మంగలోడివయ్యుండి రైతులకాడ, నాయినా, బాబని మంచిమాటలాడుకొని బతికితే ఆళ్ళే కలోగంజో పోసీవోరు. ఆళ్ళిచ్చిన దాంతోటి బతుకెలిపోయినా, రెండెకరాల పంటా మిగిలిపోయి ఏడాదికేడాది సెక్కాముక్కా కొనుంటే రెండూ నాలుగయ్యాదీ కాదా! అహ ! అలగసేసినావు? బుర్రలు గొరగడం మాసీసి బూరొట్టుకొని ఊళ్లలో తిరిగినావు... బావన శివయ్య తోటి నీకు పంతమా! అతగాను ముదంగం వాయిస్తే, నువు ఈ పిప్పీ

4వ సన్నివేశం

(అది శివ్య సెంటర్. ఆ సెంటర్లో శివయ్య విగ్రహం ఉంది. ఆ విగ్రహానికొక చెయ్యి విరిగిపోయింది. ఆ విగ్రహం చుట్టూ డబ్బాగాడు అసహనంగా తిరుగుతున్నాడు)

డబ్బా : ఈ పంతులు పూజ చేసుకొని వస్తానన్నాడు. ఎప్పుడికి వస్తాడో, ఏటో... సదివిన మంత్రాలు చాలు రావయ్యా బాబు! వీళ్ళ తాతల దండ్రుల కాలంలో గుడి, గుడి సుట్టుపక్కల కైలాసం లాగ కనిపించేది. మాన్యం బూవులు బాపనోళ్ళ సేతుల నుండి ఎప్పుడు రైతులసేతులకెళ్ళి పోనాయో, పంతుళ్ళ పని మెంతులై పోయింది. బేమ్మర్ల పరిస్థితి ఈ ఇగ్రహంలాగ అయిపోయింది. ఇంక దీపాలెవుడు ఎడతాడు - పూజ లెవుడు సేస్తాడు - బామ్మ బాధ పడలేక గానీ కిష్టప్ప పంతులు మాత్రం ఇటువైపు వస్తాడేటి?

మనకొచ్చిన ఆఫర్, మరొకరికి ఇచ్చీసి, ఆ డబ్బు మనం తీసుకోవచ్చా? ఇది దరమమా? అదరమమా? సబవా? సబవుకాదా? నిన్న రాత్రి కిష్టప్పంతుల్ని కలిసి అడిగితే ఈ పొద్దు కార్తీక పున్నమి పూజ పూర్తయ్యాక సెపుతానన్నాడు. ... పంతులు గానీ 'యస్' అంటే బదువేలుకోసం మరో పార్టీ ఎతుకోవాల.

కిష్టప్ప : వెధవ ఎలా దారికాచాడో! అవినీతిలో నీతిఉన్నట్టు, అధర్మంలో ధర్మం తగలదినట్టు చేసే వెధవ పనులకు ధర్మసందేహాలొకటి. అవతల ఆఫరిచ్చింది ఎవరయ్యా అంటే చెప్పడు. ఎందుకిచ్చిందో చెప్పరా అంటే అదీ చెప్పడు. పాత్రలు, పరిసరాలు ఏవీ చెప్పకుండానే కావ్య న్యాయం జరిగిపోవాలంటాడు వెధవా! అవతలి ఆడదాని అనుపాసులు తెలిస్తే ఖర్చుతో కూడిన పనైన కొన్ని క్షణాల్ని రసప్లావితం చేసుకొందామనే తీట మనస్సు పీకుతోంది. ఏదీ ... లంగరందనివ్వడంలేదే! .... మనమెందుకు బయట పడటం! వాడికన్నా మనమేనేటి తక్కువ తిన్నది?

(డబ్బాగాడే పంతులు దగ్గరకొచ్చి, ప్రక్కకు తీసుకెళ్ళాడు)

- డబ్బా : ఏటండి బాబూ! ఏదో ఒకటి తేల్చమని అవతల నాకు ప్రెసర్ పెట్టేస్తంది. గబుక్కున సెప్పండి... ఇది సబవా! కాదా?
- కిష్టప్ప : ఒరే! ఇలాంటి ఆఫరొకటుందని నన్ను టెంప్ట్ చేస్తున్నావా! లేకపోతే నిజంగానే ధర్మాధర్మాల గురించి ఆలోచిస్తున్నావా?
- డబ్బా : మీరేదైనా అనుకోండి! ముందైతే సెప్పాలి! ఇది ఎలాటిపని?
- కిష్టప్ప : ఇది సబవు కాదురా!
- డబ్బా : ఎంచేత!
- కిష్టప్ప : పందెంలో ఒడ్డి ఆడదాన్ని ఓడిపోవడానిగ్గానీ, అమ్మీడానికిగానీ, హక్కుండేది ఒక్క భర్తకే. నువు కాదు కదా! అలాంటి పని నువ్వెలా చెయ్యగలవు.
- డబ్బా : అంతకు మించి మరో మాట లేదు కదా?
- కిష్టప్ప : ఏ పురాణం చూసుకో.....ఏ కావ్యంలో వెతుక్కో... ఏ ఉద్గ్రంథాన్ని తిరగేసుకో ఎక్కడా ఇంతకుమించి ఉండదు.
- డబ్బా : స్సరే! చాన్ను పోయినట్టే! కమలా! ఒక్క ఐదువేలు అప్పు చేసినా ఇచ్చెయ్యగూడదా! నీకు టెన్షన్ తప్పిపోను - నాకు అవసరం ఒడ్డిక్కిపోను.
- కిష్టప్ప : ఏమిట్రా! కమలా! అంటే ....
- డబ్బా : కిరాణా కొట్టు కమలండీ...
- కిష్టప్ప : ఒరే ఆగాగు .....ఒక్కమాట
- డబ్బా : ఉండండి! ఎవడో ఒకడికి బొక్కెట్టి ఐదువేలు సంపాదించాలా! లేకపోతే ఆ పడమటోడు గుడ్డలిప్పించేత్తాడు.
- కిష్టప్ప : అది కాదురా! నా మాట పూర్తిగా వినకుండానే గుర్రంలా పరుగెడతావే! నేను చెప్పింది పూర్వం కాలం మాట. అంటే ద్వాపరి, త్రేతాయుగాల ధర్మం - ఈ కలికాలంలో అందునా ప్రజాస్వామ్యం వచ్చాక ధర్మం, న్యాయం, చట్టం, సబవు వేరేగా ఉంటాయి.
- డబ్బా : ఏవీటో అది.

5వ సన్నివేశం

(బామ్మగారి ఇల్లు. ఒకప్పుడు బాగా బతికిన కుటుంబం- బామ్మ గొప్ప తెలివైంది. సంస్కృతం, తెలుగు, ఇంగ్లీష్ భాషలు చదువుకుంది. వయస్సులో ఉప్పొంగిన భావుకత వలన, సంగీతంపట్ల వున్న మక్కువ వలన పల్లెటూరిలోని కిష్టప్ప పంతుల తాత (శివయ్య పంతుల్ని) పెళ్ళిచేసుకొని ఈ మారుమూల ప్రాంతంలో చిక్కుకుంది. లేకపోతే ఆమె జీవితం వేరే విధంగా ఉండేది. ఆ వూరిలో అందరికీ తల్లో నాలుకలా ఉంటుంది. అందుకే అందరూ బామ్మ అని ప్రేమతో పిలుస్తారు.)

బామ్మ : ఏవిత్రా ముక్కుపుటాలు అదిరిపోతున్నాయి. సెంటు అంత దట్టిస్తున్నావ్ ఏవీటి సంగతి...

కిష్టప్ప : (లో నుండి వస్తూ) ఆ! ఏవీటే.

బామ్మ : ఆ ఏవీటే అని నన్ను ప్రశ్నించడం కాదు - నిన్ను అడుగుతున్నాను - సమాధానం చెప్పు. అంత పొద్దెక్కితేగానీ లేవనివాడివి, ఈ రోజేవీటి సూర్యుని కన్నా ముందుగానే లోకాన్ని కంట జూచావు - వెధవది లేచిన వెంటనే నాలుగు కప్పులు కాఫీ లోనకు వెయ్యిందే కాలు మంచంమీంచి క్రిందికి దించవు. అలాంటిది లేచీ లేవగానే శుభ్రంగా స్నానం చేసేసావు - తండ్రి ఆభిషేకం నాడైనా ఆ ఛండాలం జర్దా కిల్లీ ఉమ్మేసి నోరు పుక్కిలించరా అంటే వినకుండానే ఒక ప్రక్క కిల్లీ నవుల్తానే దాంతోపాటు మరో ప్రక్క మంత్రాలు కూడా నవలీ నవలీ మింగేస్తావు.

ఇవన్నీ ఒక ప్రక్కన పెడితే గోవు, కన్నతల్లి లాంటిది, కంబారితెచ్చిన గడ్డి పరకలు రెండు తీసి దాని ముందు వెయ్యారా అంటే ఏనాడైనా చెవిన వేసుకొని ఆ పశువుల పాక వైపు కన్నెత్తినా చూసావా? అలాంటిది తెల్లవారి లేచి ఇప్పటికి మూడుసార్లు పాకలోకి వెళ్ళివచ్చావు. ఏవీటి ప్రకృతి వైపరీత్యమన్నది నాడౌట్.

- కిష్టప్ప : వైపరీత్యం, నాదికాదే! నీది. బ్రాహ్మణ్యం వెధవది నిద్ర పోవడంలోను, కాఫీ త్రాగడంలోను, పశువులకు గడ్డెయ్యడంలోనూ ఉండదే! సంప్రదాయాల్ని పాటించడంలో ఉంటుంది. కట్టుబాట్లను తు.చ. తప్పకుండా అమలు చెయ్యడంలో ఉంటుంది.
- బామ్మ : నేనంటున్నది అదే ... కట్టుబాట్లు అమలు చెయ్యమనే.
- కిష్టప్ప : ఆ పని ముందు నువ్వు చెయ్య!
- బామ్మ : నేను ఉల్లంఘించినది ఎప్పుడు?
- కిష్టప్ప : ఎంత సంగనాచివే! కులం తక్కువ వాళ్ళందర్నీ తీసుకొచ్చి వంటింట్లో విస్తళ్ళు వేసి వడ్డించి మరీ తినిపిస్తావు. పూజగదిలోకి తీసుకెళ్ళి ప్రసాదాలు పెడతావు. హెచ్చుతగ్గుల్లేకుండా చదువులు చెబుతావ్.... అంతటితో ఆగుతావా! ఆ మాలపిల్లపై కాపోళ్ళ కుర్రాడెవడో అఘాయిత్యంచేసాడని, వాడ్నిజైల్లోపెట్టించిన వరకు నిద్రపోయావు కాదు.
- బామ్మ : అలాంటి వాడ్ని ఉరితియ్యాలి.
- కిష్టప్ప : ఇదిగో ప్రతిదాంట్లోనూ తలదూర్చేస్తున్నావు. పెద్దవాళ్ళ కళ్ళలో పడ్డం మంచిది కాదు చెబుతున్నాను.
- బామ్మ : ఎవరిమో ఒకరం అండగా నిలబడకపోతే చిన్నవాళ్ళను బ్రతకనిస్తారట్రా.
- కిష్టప్ప : బయల్దేరిందండి వీర వనిత.. మా తాత నిన్నెలా భరించాడే.
- బామ్మ : ఎంత సపోర్టునుకున్నావ్. మీ తాత నీలాంటి పిరికివాడయితే అప్పుడే వదిలేసి పోయేదాన్ని.
- కిష్టప్ప : నువ్వుపోయింటే ఆయన మిగిలుండేవాడు. చక్కని సంగీత విద్వాంసునికి ఇంతటి విధ్వంసకురాలు ఎలాదొరికిందో.
- బామ్మ : అతని సంగీతాన్ని నేను ఆనందించేదాన్ని... నా సోషల్ సర్వీస్ని అతను ప్రోత్సహించేవాడు.
- కిష్టప్ప : ఇద్దరూ కల్పి పిల్లలను పట్టించుకోక, నా తండ్రికి ఏ విద్యా అభ్యందికాదు... ఎంత గట్టి పిండానివే! మొగుడు పోయాడు! కొడుకు

6వ సన్నివేశం

(శివయ్య సెంటర్)

ఆ ఊరిపై అప్పుడే చీకటి వల విసిరినట్టుంది. వీధి దీపాలు, వెలిగితే వెలుగేమనకుంటుందో, వెలగకపోతే చీకటి ఎక్కడ చిన్నబోతుందోనన్న సందిగ్ధంలో వెలిగి ఆరి వెలుగుతున్నాయి. నాయుడు కంబారి అసిరిగాడు ఒక కావిడిలో ఖాళీ బిందెలుతో వచ్చాడు. భుజం మీద కావిడి క్రిందకు దించి నోట్లో చుట్ట పెట్టుకొని వెలిగించాడు. గట్టిగా పొగ గుండెలనిండా పీల్చి వదిలాడు. సిలకట్టు చెంగు సర్దుకుంటూ వెళ్ళి ఆ ప్రక్కనున్న తుప్పల చాటుకెళ్ళి మరుగుకి కూచున్నాడు. మరో పక్కనుండి రాజిగాడు ఒక చేతిలో పలక, బలపం మరో రెండు పుస్తకాలు పట్టుకొని బామ్మ ఇంటి వైపు వెళ్ళాడు. ఆ దగ్గరకే తప్పా అలా చదువుకుంటున్నది రాజిగాడని గుర్తు పట్టలేరు. ఈలోగా మరో ప్రక్క నుండి అడ్డపొగది అక్కడకొచ్చి క్రిందపడి ఉన్న కావిడ, బిందెలు చూసి, ఒక బిందె తీసి ప్రక్కనున్న తుప్పల్లో దాక్కుంది. అసిరిగాడు తిరిగొచ్చి బిందెలేకపోవడం చూసి గతుక్కుమన్నాడు.

అసిరి : ఓరెవుల్రా! నా బింది తీసింది... అది నా బింది కాదురో. నాయుడోరిది... నాను నాయుడోరి కంబార్ని... బిందెపోయిందని నాయుడమ్మకి సెప్పినానంటే ముందు నాపేనాలు తీసేత్తాది. తర్వాత మీ ఇల్లమీద పడిపోద్ది.... బిందె దొరికే వరకు ఇళ్ళన్నీ గాలించేత్తాది.. ఊరంతా అగ్గెట్టించెయ్యనా బిందె దొరికే వరకు వొగ్గదు... ఒరే మీకు పున్నెముంటాది నా బింది నాకిచ్చేయ్యెండేపే....

అడ్డపొగ : (నవ్వుతూ బింది పట్టుకొని వస్తోంది) సేనా గొప్ప మొగోడండి నాయుడోరి కంబారి.

అసిరి : అడ్డపొగ దానా! నీ పనా ఇది.

అడ్డపొగ : హాసికానికైనా నాయుడోరి వస్తువుల మీద సెయ్యేసే దమ్ము ఎవలికున్నాది... అవున్రా! నాను మైలు దూరంలో ఉన్న నాసుట్ట

End of Preview.

Rest of the book can be read @
<http://kinige.com/book/Rajigadu+Rajayyadu>

* * *